

لیگ شرط‌بندها زودتر از فوتبال شروع شد

فوتبال در کوچه جیب‌برها

ایمان عظیمی

خبرنگار گروه فرهنگ

فصل فوتبالی جدید هم از راه رسیده‌است و بسیاری از علاقه‌مندان به این رشته برای تماشای مسابقه تیم یا تیم‌های محبوب خود ثانیه‌شماری می‌کنند. حال چه اتفاقی رخ می‌دهد اگر در حین تماشای بازی فوتبال درآمد خوبی هم به دست بیاوریم؟ طبیعتاً در این اوضاع اقتصادی خیلی مطلوب به نظر می‌رسد که خوره‌های فوتبالی با یک تیر دو نشان بزنند و در هنگام تماشای بازی‌ها یا حتی رسیدگی به امور روزانه درآمد هم به دست بیاورند. به همین دلیل این اتفاق امکان مناسبی را برای کانال‌های شرط‌بندی یا به اصطلاح «بت» مهیا می‌کند تا آنها با امید به ارائه بسته‌های پیشنهادی و تبلیغات اغواکننده پول زیادی به جیب بزنند و دست کاربران این سایت‌ها را در حنا بگذارند. فوتبال مهیج‌ترین ورزش دنیاست و از شبکه مالی بسیار گسترده‌ای هم برخوردار است و در تمام این سال‌ها بر تعداد مخاطبانش نیز اضافه شده‌است و طبیعی هم هست که در اقتصاد ورزش سهم بسیار زیادی از پول در گردش را به خود اختصاص دهد، اما بخش قابل توجهی از این سرمایه متعلق به دست‌های ناپیدایی است که منشأ اصلی آنها به‌راحتی قابل ردیابی نیست. در ابتدای امر این جذابیت و پیش‌بینی‌ناپذیری فوتبال است که همچون یک فیلم سینمایی جذاب و سرگرم‌کننده مخاطبان رایای گیرنده‌های تلویزیون نگه می‌دارد و موتورگردانندگان سایت‌های قمار و شرط‌بندی را برای سود بیشتر و خالی کردن جیب دیگری روشن می‌کند. مدیران و صاحبان سایت‌های قمار و بت‌های تلگرامی برای کشاندن مردم یا نیز قمار از دو طریق اقدام می‌کنند. چشم‌پوشی از مردم درست یا غلط به دهان فلان بازیگر یا بهمان سلبریتی است و به علت علاقه وافری که به این افراد دارند هر پیشنهادی که آنها در قالب تبلیغ به مخاطبان خود ارائه دهند را چشم‌پسته قبول می‌کنند. از طرف دیگر تبلیغات بت در فضای مجازی، به‌خصوص در کانال‌های تلگرامی با بسامد بالا و حجم ترافیک بسیار زیادی پی‌گرفته می‌شود و هیچ نقطه پایی برای آن وجود ندارد، حتی اگر نخواهیم تبلیغات این سایت‌ها را به چشم بینیم هم آنها جلو ما ظاهر می‌شوند و عرض اندام می‌کنند. برای درک مکانیسم عضوگیری، نحوه‌فعالیت و شیوه‌جابه‌جایی امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری فراوانی لازم است تا هدف گردانندگان این بت‌ها که کلاهبرداری از ایرانیان داخل کشوراست به سرتان برسد. مادرادامه این گزارش به نحوه کارکرد سایت‌های قمار می‌پردازیم.

نحوه عضوگیری سایت‌های شرط‌بندی

فرض کنید می‌خواهید برای دانلود فیلم سینمایی دلخواه خود از طریق یکی از همین کانال‌های موجود در تلگرام اقدام کنید. روی لینک فیلم موردنظر برای دانلود کلیک می‌کنید، ربات به شما پیام می‌دهد که برای دانلود محتوای مربوطه باید عضو کانال‌های زیر شوید. شما هم به ناچار این کار را انجام می‌دهید چون اساساً هیچ امکان دیگری برای دسترسی به فیلم وجود ندارد. معمولاً بیشتر این کانال‌ها مربوط به سایت‌های شرط‌بندی فوتبالی است و در میان کانال‌هایی که در ظاهر هیچ ارتباطی به فوتبال و پیش‌بینی مسابقات ورزشی ندارند هم فضای نسبتاً قابل توجهی از محتوای خود را به قمار و شرط‌بندی اختصاص می‌دهند. درنهایت شما برای یک دانلود ساده و حتی دسترسی به محتوایی که خواهانش هستید بدون کمترین اختیار عضو این کانال‌ها می‌شوید و در معرض خطر قرار می‌گیرید. معمولاً خطرات شرط‌بندی برای سنین پایین‌تر بالاخص نوجوانان بیشتر است، زیرا آنها برای پر کردن خلایح عاطفی و همین‌طور آغاز یک نوع فعالیت اجتماعی در این راه قدم می‌گذارند و در پی ترویج آدنرالین، قمار و شرط‌بندی را تجربه می‌کنند. حتی کانال‌های هواداری تیم‌های مطرح ایرانی و خارجی نیز بدون هیچ ابایی به تبلیغ سایت‌های قمار دامن می‌زنند و عضوگیری می‌کنند. برای مثال سایت «وان‌ایکس بت»-که هیچ ارتباطی هم به شرکت قمار آنلاین بین‌المللی به همین نام ندارد. با اغوای مخاطبان خود تحت این عنوان که این مجموعه اسپانسر رسمی باشگاه بارسلونا، پاری سن‌ژرمن و حتی لیگ‌سری آیتالیااست-کاربران را وسوسه کرده و وارد این محیط می‌کند. این سایت‌ها با عناوینی نظیر «به آسانی پولدار شوید، یا «درآمد‌های دلاری به دست آورید» مردم را وارد هزارتی غم‌انگیزی می‌کنند که هیچ عاقبت خوشی انتظارشان را نمی‌کشد. افراد وقتی وارد این سایت‌ها می‌شوند با ریسک کم و بهره‌وری مناسب، پول‌های خوبی به دست می‌آورند و همین اتفاق سبب می‌شود تا منابع مالی قابل توجهی را در این قتلگاه سرمایه به حساب گردانندگان اصلی این سایت‌ها واریز کنند و وقتی که این اتفاق می‌افتد کم‌کم فرد در سراشیبی باخت قرار می‌گیرد و برای جبران هم که شده پول بیشتری را به قمار اختصاص می‌دهد.

یک چمدان قمار

شرط‌بندی براساس ماده ۷۰۵ قانون مجازات اسلامی (بخش تعزیرات) جرم انگاری شده و قانونگذار در این زمینه اشعار می‌دارد که: «قماربازی با

درباره سایت‌های شرط‌بندی و سازوکاری که باعث قوام آنها می‌شود

هوس قمار دیگر

میلاذ جلیل‌زاده

خبرنگار گروه فرهنگ

آیا شرط‌بندی با قمار فرق دارد؟ آیا شرط‌بندی یا هر چیز دیگری که بتوان به عنوان نامی برای آنچه در نظر گرفت که این روزها حول‌وحوش بسیاری از رقابت‌ها خصوصاً فوتبال شکل گرفته، کارکردی جز سرگرمی ندارد و پولی که به آن وارد می‌شود سرمایه‌گذاری نیست، بلکه هزینه‌ای برای تفریح است و قرار نیست درمجموع کسی منتظر سودآوری آن باشد یا اینکه این سازوکار در ذهن کسانی که به این چرخه وارد شده‌اند تعریف یک پروژه مالی مشخص را دارد و دارای حساب‌و‌کتاب مخصوص به خودش است؟ اصلاً دلیل اینکه عده‌ای از مردم به سمت این نوع فعالیت‌ها سوق داده می‌شوند چیست؟ از هنرمند باسابقه‌ای مثل شادمهر عقیلی و حتی کسی مثل امیرحسین مقصدولو که اگرچه در اقیانوس حواشی غوطه‌ور است، به هر حال مایه اصلی شهرتش به دلیل موزیک فول است که ساخته، تا دوست دختر سابق فلان خواننده و چند نفر دیگر که هیچ هنر خاصی ندارند و برای یک دعوی اینستاگرامی یا دستگیری توسط پلیس به دلیل دختربازی و امثال اینها جرعه اولیه شهرت مجازی شان زده شد، خیلی‌ها در تبلیغ و جانداختن سایت‌های شرط‌بندی فعال بوده‌اند. طبیعتاً تجارت بزرگی پشت این جریان وجود دارد که مازاد بر تجارت اصلی فوتبال است و قرار هم نیست که طرفین شرط‌بندی صرفاً پول را به یکدیگر بدهند، بلکه قرار است چیزی در این میان نصیب گروه بزرگی از ذی‌نفعان شود و امثال شادمهر عقیلی، تملو، دنیا جهانبخت، داوود هزینه، پویان مختاری، وحید خزاعی و میلاد حاتمی فقط تابلوهای جریان هستند، نه همه آن. این هم واضح است که به پا شدن چنین بساط بزرگی به دو سمت ماجرا نیازمند است. یک سمت آنهایی هستند که می‌توانند این بساط را عالم کنند و در مقابل آنهایی قرار می‌گیرند که به این بازی تن می‌دهند و پول‌هایشان را برای شرط‌بندی می‌آورند. باید توجه کرد خود ورزش فوتبال لااقل در این مورد به‌خصوص بی‌گناه است و اگر فوتبال هم نبود، از بورس اوراق بهادار تا تجارت هرمی سکه‌های طلا و انواع فعالیت‌های دیگر که حتی رسماً و به لحاظ حقوقی نمی‌توان رویشان نام قمار یا شرط‌بندی گذاشت، بودند و چنین بساطی با هزارویک بهانه دیگر هم می‌توانست علم شود که بارها و بارها شده‌است. این داستان دوسویه است و یک سوی آن افرادی هستند که امثال آنها را در هر زمان و زمینی می‌توان یافت و با هر جور استدلال و هشدار می‌مکن نیست که از وسوسه پول بادآورده خلاص شوند و دامن‌شان را از این وادی بیرون بکشند و سوی دیگر کسانی‌اند که هر بار با یک حقه و با یک چهره جدید وارد میدان می‌شوند تا منفعت خودشان را ببرند و

هر وسیله‌ای متنوع و مرتکبین آن به یک تا شش ماه حبس یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می‌شوند و در صورت تظاهر به قماربازی به هر دو مجازات محکوم می‌گردند.» اما با این حال شبکه گسترده قمار به هر ترتیب ممکن راه خود را پیدا می‌کند و به فعالیت‌های غیرقانونی در این زمینه ادامه می‌دهد. این سایت‌ها همان‌طور که گفتیم برای کلاهبرداری از ایرانیان داخل کشور طراحی شده‌اند و برای دریافت مبالغ از کاربران خود حسابی فکر کرده‌اند. کاربران برای پرداخت‌های مالی خود به این سایت‌ها انتخاب‌های گوناگونی دارند که از جمله آنها می‌توان به درگاه‌های مستقیم بانکی، مهندسی معکوس برنامه‌ها و اپ‌های کارت به کارت، پرداخت براساس پرفکت مانی و وب مانی، پرداخت مبتنی‌بر ووچرهای نامعتبر و درنهایت پرداخت‌هایی که براساس رمزآزرها صورت می‌گیرد اشاره کرد.

پلیس فتا نسبت به هرگونه نقل و انتقال پول به سایت‌های قمار و شرط‌بندی حساس است و از تون خود برای جلوگیری از این امر بهره می‌برد ولی این سایت‌ها با پولشویی و همچنین دور زدن سیستم بانکی کشور از مخاطبان هدف خود که در داخل ایران زندگی می‌کنند مبالغ قابل توجهی را به دست می‌آورند. استفاده از درگاه مستقیم بانکی به دلیل ثبت تمام اطلاعات و همچنین احراز هویت به نام فرد درخواست‌کننده کمتر مورد استفاده سایت‌های شرط‌بندی قرار می‌گیرد، زیرا ردیابی آن کار آسانی است و گردانندگان سایت‌های قمار هم برای اجاره درگاه پرداخت قادر به پذیرش این میزان از ریسک نیستند. ولی با وجود این بعضی از سایت‌های شرط‌بندی از درگاه مستقیم بانکی استفاده می‌کنند، ولی برای اینکه شناسایی و تحت پیگرد قرار نگیرند این امکان را در اختیار کاربران جدید قرار نمی‌دهند و تنها کاربران قدیمی‌تر -که مبالغ بالایی در سایت شرط‌بندی می‌کنند- به درگاه مستقیم بانکی دسترسی دارند. یکی دیگر از شیوه‌های جابه‌جایی پول در بازار مکاره سایت‌های شرط‌بندی بهره‌برداري از امکان مهندسی معکوس برنامه‌های کارت به کارت است. این شیوه بسیار رایج‌تر از درگاه‌های مستقیم بانکی است. در این روش، سایت‌های قمار از برنامه‌های انتقال پول که تقریباً در همه گوشی‌های هوشمند نصب هستند سوء استفاده می‌کنند و با استخراج API به شیوه‌سازی برنامه‌های خود با این اپ‌ها می‌پردازند و به این واسطه با سرورهای موجود ارتباط برقرار می‌کنند و عملیات کارت به کارت را از کارت کاربر موردنظر به یک کارت بانکی دیگر (ولو اجاره‌ای) به سرانجام می‌رسانند.

هنری دارند و آیا شهرت آنها هیچ توجیه معقولی دارد؟ چنین افرادی را می‌توان به عنوان مثال‌هایی خالص از سلبریتیسم در نظر گرفت که البته در همه موارد به این خلوص صدرصدی نمی‌توان رسید. مثلاً کسی هست که چند فیلم سینمایی و تلویزیونی هم بازی کرده اما تمام شهرتی که امروز دارد برای آن نیست و آن بخش مازاد شهرت او که معمولاً به دلیل حاشیه‌سازی در فضای مجازی ایجاد می‌شود، جنبه‌های سلبریتیستی شخصیتهای مشهور است. این را در مورد خیلی از خواننده‌ها، ورزشکاران و حتی نویسندگان و اساتید دانشگاه یا سیاستمداران هم دیده‌ایم. اما دنیا جهانبخت و میلاد حاتمی و وحید خزاعی و امثال آنها چنان شکل خلوص یافته‌ای از این وضع مبتذل هستند که دنبال کردن جدی‌شان به مقدار قابل توجهی از رشدنیافتگی ذهنی نیازمند است و حتی اگر اکثریت قاطع جامعه به این افراد هیچ وقتی نگذارند، نباید فراموش کرد که تنها دو درصد از ایرانی‌تباران داخل و خارج از کشور، بالغ بر دو میلیون نفر می‌شوند که رقم قابل توجهی است. اینکه سلبریتیسم قطرومی توان‌د بهترین طعمه را برای فریب عده‌ای و باز کردن پایشان به سایت‌های شرط‌بندی فراهم کند، با فهم همین نکته مشخص می‌شود. دنبال‌کنندگان جهانبخت و خزاعی و حاتمی از میان رشدنیافته‌ترین گروه‌های ذهنی جامعه هستند و افرادی که ذاتاً مناسب سازماندهی توسط چنین آدم‌هایی‌اند، طبعاً مناسب‌ترین موارد برای فریب خوردن توسط سایت‌های شرط‌بندی هم هستند.

افراد چرا فریب سایت‌های شرط‌بندی رامی‌خورند؟

مدتی پیش یکی از کسانی که چند سالی در سایت‌های ورزشی شرط‌بندی می‌کرد به «جوان آنلاین» گفته بود: «شرط‌بندی فوتبال اعتیادآور است. شاید هرکسی در نگاه اول بگوید یک بار وارد سایت می‌شوم و شناسم را امتحان می‌کنم اما بعد از مدتی به خودش می‌آید و می‌بیند نمی‌تواند از این شرط‌بندی دل بکند و در آخر هم کلی پول از این راه از دست می‌دهد.» او ادامه می‌دهد: «روزهای اول پول کمتری برای شرط‌بندی می‌دام و کمتر خطر می‌کردم اما هر چقدر که گذشت دل و جرات پیدا کردم و به امید اینکه پول‌های بیشتری ببرم، مبالغ بیشتری را شرط‌بندی می‌کردم. یک روز به خودم آمدم دیدم فقط شرط‌بندی می‌کنم که باخت‌هایم را جبران کنم و متوجه شدم به جای اینکه برنده این شرط‌بندی‌ها باشم بیش از ۲۰ میلیون تومان پول از دست داده‌ام.» او که خودش را سهیل معرفی کرده با بیان اینکه فعالیت سایت‌های شرط‌بندی تفاوت زیادی با سایت‌ها قمار ندارد، می‌گوید: «سایت‌های شرط‌بندی آزادانه تبلیغ می‌شوند و من هم از طریق همین تبلیغات به دام افتادم. به جرات می‌توانم بگویم هیچ‌کس برنده این شرط‌بندی‌ها نیست و فقط گردانندگان سایت‌ها هستند که پول به جیب می‌زنند.

متأسفانه هرکسی با خود فکر می‌کند که او می‌تواند برنده این بازار شود اما متأسفانه به جز باخت هیچ چیزی نصیبش نخواهد شد.» میل به کسب پول‌های بی‌زحمت و بادآورده یکی از وسوسه‌هایی است که به‌طور همیشگی با ذات و روان آدمی همراه است و از آن به راحتی نمی‌توان خلاصی یافت. اگرچه در سطور بالا‌تر اشاره شد که سلبریتی‌ها مناسب سازماندهی رشدنیافته‌ترین ذهن‌های مستعدترین افراد برای فریب خوردن توسط سایت‌های شرط‌بندی‌اند، اما اگر عمیق‌تر نگاه کنیم حتی کسانی مثل نیوتن هم نمی‌توانند بر این وسوسه ذاتی بشر فائق شوند. ماجرای «حباب دریای جنوب» مثال خوبی در این مورد است. در قرن هجدهم انگلستان به دلیل جنگ‌های متعدد دی که داشت ۳۱ میلیون پوند بدهی بالا آورده بود و ۵۰ هزار پوند ذخیره داشت. شخصی به نام جان یالات به خزانه‌داری انگلستان پیشنهاد داد درازای دریافت حقوق انحصاری برای تجارت با دریاهای آمریکای مرکزی و جنوبی فوراً و یک‌شبه این وضعیت را سامان دهد. سیل کسانی که به سمت خرید سهام از شرکت او می‌آمدند سرازیر شد و هرچه مطالبه خرید سهم بالا می‌رفت، سهام هم افزایش پیدا می‌کرد. کمپانی دریای جنوب اما دقیقاً هیچ کاری نمی‌کرد و از طریق پولی که خریداران تازه‌وارد به آن می‌دادند، سود سرمایه‌گذاران قبلی را پرداخت می‌کرد.

نیوتن، فیزیکدان معروف انگلیسی که معاصر با این قضیه زندگی می‌کرد، فهمیده بود چنین حبابی، روزی خواهد ترکید و ورشکستگی سنگینی برای اقتصاد جزیره به بار خواهد آورد. برای همین او که در آغاز راه تمام سرمایه هفت هزار پوندی‌اش را به کمپانی دریای جنوب آورده بود، وقتی ارزش این سهام سه برابر شد سرمایه‌اش را بیرون کشید تا هنگام ترکیدن حباب در امان بماند. اما مدتی بعد با خودش گفت شاید زود این کار را انجام داده و اگر کمی بیشتر صبر می‌کرد، می‌توانست مقداری بیشتر از این هم بهره ببرد. برای همین دوباره همه آن سرمایه را صرف خرید همان سهام کرد و این بار دارایی‌اش به طرز غافلگیرکننده‌ای تماماً نابود شد. چنانکه مشخص است جلوی این وسوسه‌ها را به‌طور کامل نه با توصیه عقلی می‌توان گرفت، نه با توصیه اخلاقی و دنبال‌کنندگان داوود هزینه و دنیا جهانبخت تا خود آریاک نیوتن، خیلی‌ها ممکن است مستعد افتادن در دام این وسوسه‌ها باشند. بنابراین در این مورد غیر از آگاه‌سازی‌ها و توسعه فرهنگ، ورود قاطع قانون‌گذار و مجریان قانون هم لازم است تا جامعه حفاظت کنند. مساله فقط کسی نیست که فریب سایت شرط‌بندی را می‌خورد و مال و اموالش را می‌بازد. شاید تصور شود او سزای حرف‌ناشنوی‌اش را می‌بیند اما مساله اصلی ذات جامعه است که از طریق این سازوکار فاسد، الگوهای اصیل و بسامان پیشرفت در آن مخدوش می‌شوند و اثرزی آن صرف طی مسیرهای بی‌راهه می‌شود.